

ಕಿಟಕಿಗೆ ಅಂಟಿಸಿದ ಚಿತ್ರದಂತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿರುವ ಗೂಬೆ

ಇದರ 30 ಉಪಜಾತಿಗಳಿವೆ. ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಗೆಗಿಂತ ದೊಡ್ಡದಾದ ಈ ಪಕ್ಷಿಯ ಮುಖ ಹೃದಯದ ಆಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಮನುಷ್ಯರ ದುಂಡು ಮುಖವನ್ನು ಹೋಲುತ್ತದೆ. ಕೆಂಪನೆಯ ಕಣ್ಣು, ಚೂಪಾದ ಮೂಗು ಮತ್ತು ಹೊಂಬಣ್ಣದ ರೆಕ್ಕೆಗಳಿದ್ದು ಅವು 85ರಿಂದ 100 ಸೆ.ಮೀ.ವರೆಗೆ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಎದೆ ಮತ್ತು ಕತ್ತಿನ ಬಳಿ ಹೊಳೆಯುವ ರೇಶ್ಮೆಯಂಥ ಪುಕ್ಕಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ರೆಕ್ಕೆಯ ಮೇಲೆ ಕರಿ ಚುಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಹಗಲೆಲ್ಲ ನಿಡ್ಡಮಾಡುವ ಇವು ರಾತ್ರಿ ಚಿಟುವಟಿಕೆಯಿಂದಿರುತ್ತವೆ. ಪಾಳು ಬಿದ್ದ ಕಟ್ಟಡ, ನಿರ್ಜನ ಸ್ಮಶಾನಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಇವು - ಇಲಿ, ಚಿಕ್ಕ ಹಕ್ಕಿ, ಹಲ್ಲಿ, ಓತಿಕ್ಕಾತಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ. ಅಂಟಾರ್ಟಿಕಾ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ವಿಶ್ವದ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಲ್ಲೂ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುವ ಅದರ ಅತೀ ಸೂಕ್ಷ್ಮಗ್ರಾಹಿ ಕಿವಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಕಡು ಕತ್ತಲಿನಲ್ಲಿಯೂ ತಮ್ಮ ಬೇಟೆ ತನ್ನಿಂದ ಎಷ್ಟು ದೂರದಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಶಬ್ದದಿಂದಲೇ ಗ್ರಹಿಸುವ ಚಾತುರ್ಯ ಹೊಂದಿವೆ. ಶಬ್ದ ಬರುವ ದಿಕ್ಕನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಲು ಕೆಲವು ಸಂಶೋಧನೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಾವಲಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದಂತೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಮರಗಳ ಪೊಟರೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟೆಯಿಟ್ಟು ಮರಿಮಾಡುವ ಇವುಗಳ ಜೀವಿತಾವಧಿ 10ರಿಂದ 14 ವರ್ಷಗಳು. ಬಂಧನದಲ್ಲಿರುವ ಪಾಳುಗುಮ್ಮ 20 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೂ ಜೀವಿಸಬಲ್ಲದು. ಕನಿಷ್ಠ 4ರಿಂದ 7 ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಇಡುವ ಈ ಪಕ್ಷಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮರಿಗಳಿಗೆ ಜನ್ಮ ನೀಡುತ್ತದೆ. ನೋಡಲು ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಪಾಳುಗುಮ್ಮ ಹಕ್ಕಿಯನ್ನು ಅಪಶಕುವನ ಸಂಕೇತವೆಂದೇ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಜನವಸತಿಯ ನಡುವೆಯೇ ಬದುಕುವ ಇದರ ಕೂಗನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡವರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಶುಭ ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಈಗಲೂ

ಇದೆಯಾದರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಯಾವ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪುರಾವೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಳುಗುಮ್ಮಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಹಕ್ಕಿಗಳಿಗಿರುವಷ್ಟೇ ಮಾನ್ಯತೆಯಿದೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ, ಶಿಕ್ಷಣಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಲಾಂಛನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಹಕ್ಕಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿದೆ. ಲಿಥುವೇನಿಯಾ ದೇಶದ

ಜನವಸತಿಯ ನಡುವೆಯೇ ಬದುಕುವ ಗೂಬೆಯ ಕೂಗನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡವರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಶುಭ ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಈಗಲೂ ಜನರ ನಡುವೆ ಇದೆಯಾದರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಯಾವ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪುರಾವೆಯೂ ಇಲ್ಲ.

ನಾಣ್ಯದಲ್ಲೂ ಪಾಳುಗುಮ್ಮ ಇದೆ. ಟೆಕ್ಸಾಸ್‌ನ ರೈಸ್ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಯ ಲಾಂಛನದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಪಾಳುಗುಮ್ಮಗಳ ಚಿತ್ರವಿದೆ.

ಭಾರತದ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ನಾರದ ಮಹರ್ಷಿಯು ಪಾಳುಗುಮ್ಮದ ಬಳಿ ಸಂಗೀತ ಕಲಿತ ಎಂಬ ಕತೆಯೂ ಇದೆ. 'ಉಲುಕ ಮತ್ತು ಕೌಶಿಕ' ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳು ಪಾಳುಗುಮ್ಮಕ್ಕೆವೆ. ಬೆಂಗಾಲಿ ಸಮುದಾಯದ ನಂಬಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಬಿಳಿಯ ಪಾಳುಗುಮ್ಮ ಧನದೇವತೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ವಾಹನ ಹಾಗೂ ಶುಭಸೂಚಕ. ಅಲ್ಲದೆ ಅದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಸಮಾನ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯೂ ಇದೆ. ರೈತನ ಬೆಳೆಯನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವ ಇಲಿ-ಹೆಗ್ಗಣಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ತಿನ್ನುವ ರೈತಮಿತ್ರ ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಾಟ-ಮಂತ್ರ ಮತ್ತು ಯಕ್ಷಿಣಿಗಳಲ್ಲಿ

ಇದನ್ನು ಬಲಿಕೊಡಲು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಸಾಕುಹಕ್ಕಿಯಂತೆ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಅಮೆರಿಕದ ಅಡ್ಲೆಕ್ಟರಾಗಿದ್ದ ಥಿಯೋಡರ್ ರೂಸ್‌ವೆಲ್ಟ್ ಸಹ ಪಾಳುಗುಮ್ಮವನ್ನು ತಾವು ವಾಸವಿದ್ದ ವೈಟ್ ಹೌಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಾಕಿದ್ದರಲ್ಲದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಮೋಸೆಸ್ ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟು ತಾವು ಪ್ರವಾಸ ಹೋದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅದನ್ನು ಒಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂಬುದು ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದ IUCN ರೆಡ್ ಲಿಸ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಇದು ಅಪಾಯದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಅದರ 1972ರ ಭಾರತೀಯ ಅರಣ್ಯ ಕಾಯ್ದೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಇದರ ಬೇಟೆ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟ ನಿಷಿದ್ಧ. ಅಮೆರಿಕ ಹಾಗೂ ಯೂರೋಪಿನ ಕೆಲ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿರುವ ರೆಡ್ ಲಿಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪಾಳುಗುಮ್ಮ ಅಪಾಯದಲ್ಲಿರುವ ಪಕ್ಷಿ ಎಂದು ನಮೂದಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಲೆಕ್ಕಚಾರದ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಈಗ 5 ಲಕ್ಷದಷ್ಟಿರುವ ಇವುಗಳಿಗೆ ಬೇಟೆ ಮತ್ತು ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಸಿಂಪಡಿಸುವ ರಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳಿಂದ ತೀವ್ರ ಅಪಾಯವಿದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ 'ಇಳಾ ಫೌಂಡೇಶನ್'ನ ಸತೀಶ್ ಪಾಂಡೆ ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರು, ಇಂಡಿಯನ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಸೈನ್ಸ್ ಎಜುಕೇಶನ್ ಅಂಡ್ ರಿಸರ್ಚ್ (IISER) ನ ತಜ್ಞರ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಪಾಳುಗುಮ್ಮ ಮತ್ತಿತರ ನಾಲ್ಕು ಗೂಬೆಗಳ ಆವಾಸ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆಯ ಕುರಿತು ವಿಶೇಷ ಅಧ್ಯಯನ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಗೂಬೆಗಳು ನಿಶಾಚಾರಿಗಳಾದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಆವಾಸ ಮತ್ತು ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿಯ ಕುರಿತು ಹೆಚ್ಚಿನ ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ಅಧ್ಯಯನ ಇನ್ನೂ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದೆ ಎನ್ನುವ IISER ನೀಲೇಶ್ ದಹಾಕರ್ ಅವರ, 'ಭಾರತದ ಗೂಬೆಗಳು ತರಹೇವಾರಿ ಆವಾಸಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಸಮಗ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಕೀರ್ಣವಾದರೂ ಅಸಾಧ್ಯವೆನಲ್ಲ' ಎನ್ನುವ ಆಶಾದಾಯಕ ಮಾತು ಸಂರಕ್ಷಣಾ ನಿರತರನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸುವಂತಿದೆ.